

Temaplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid 2024-2028

Innhold

Innledning	3
Nasjonale føringer.....	3
Lovgrunnlag	5
Organisering av samarbeid	7
Tverrfaglig samarbeidssystem for barn og unge (TFS)	9
Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)	9
Nivåene i Lørenskog kommune	10
Kunnskapsgrunnlag.....	12
Kriminalitetstatistikk	12
Ungdata	13
Oppvekstprofil.....	15
Satsningsområder og tiltak	17
Trygghetsskapende arbeid	19
Ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk ..	20
Generell kriminalitetsforebygging.....	22
Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep	24
Voldelig ekstremisme og hatkriminalitet.....	25
Rusforebyggende arbeid	26
Referanser og kilder.....	28

Innledning

Temaplan for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet kommer som en bestilling fra kommunestyret i Lørenskog. Som grunnlag for planen ble det gjennomført en kartlegging av rus og kriminalitet i ungdomsmiljøene (Bakken m.fl. 2020). Kartleggingen inneholdt et forslag til tiltaksplan som var forløper til denne handlingsplanen. SLT-handlingsplan er en temaplan til den strategiske oppvekstplanen i Lørenskog kommune og vil være gjeldene for 2024-2028. [Oppvekststrategien](#), [helse, omsorg og mestringsstrategien](#) og [kulturplanen](#) er i tillegg til [Kommuneplanen](#) og [kommunedirektørens styringsbrev](#), retningsgivende for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet.

I denne handlingsplanen har ungdomsrådet gitt gode innspill til hva de mener er viktig for et trygt oppvekstmiljø. Alle tre nivåer i SLT-modellen har også gitt sine innspill til planen.

Nasjonale føringer

St.meld. 28 (2022-2023) «Gode bysamfunn med små skilnader» har et eget kapittel om kriminalitetsforebygging som bidrar til trygge lokalsamfunn.

Meldingen beskriver i innledningen til kapittel 5 at «*Kriminalitet er ein trussel mot tryggleiken og tilliten mellom menneske og tilliten overfor myndigheitene. Opphoping av kriminalitet i enkelte område kan bidra til dårlege levekår for innbyggjarane. I tillegg påfører kriminalitet samfunnet betydelege kostnader. Tiltak som direkte eller indirekte forhindrar kriminalitet, kan derfor gi store samfunnsøkonomiske innsparingar og redusere konsekvensane for enkeltmenneske, lokalsamfunn og strafferettssystemet.*»

Stortingsmeldingen viser til sammenhengen mellom dårlige oppvekst- og levekår og barne- og ungdomskriminalitet og understreker viktigheten av samarbeid mellom politi og kommune blant annet gjennom et velfungerende SLT-samarbeid.

Stortingsmeldingen trekker blant annet frem samarbeidet med radikaliseringskontakter i politiet, utprøving av avhopperprogram for gjengkriminelle og andre som vil ut av ekstreme eller kriminelle miljøer og forbedring av straffereaksjonene for ungdom mellom 15 og 18 år via konfliktrådet. Forbedring av disse straffereaksjonene er avhengig av at

kommunene har gode tiltak å sette inn ved ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, og at kommunene prioriterer disse ungdommene. Regjeringen har også ifølge stortingsmelding 28 (2022-2023) styrket arbeidet mot gjengkriminalitet og kriminelle nettverk, der mesteparten av midlene har tilfalt Oslo politidistrikt, men også noe til Øst politidistrikt.

[Regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme](#) (Justis- og beredskapsdepartementet, 2020), samt [NOU 2024:3 Felles innsats mot ekstremisme: Bedre vilkår for det forebyggende arbeidet](#) (Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 2024) gir føringer for kommunenes arbeid på dette fagfeltet.

[Justis- og beredskapsdepartementets handlingsplan](#) for å styrke politiets nærvær i hele landet frem mot 2025, gir føringer for politiets arbeid nasjonalt og lokalt. Planen presiserer at politiet må ha god kunnskap om lokale forhold for å være i forkant av kriminaliteten. Den legger også til grunn at tett dialog og samarbeid mellom politiet og kommunene er viktig for å sikre god forståelse av utfordringsbildet lokalt.

Foto: Colorbox

Lovgrunnlag

Det er flere lovverk som gir grunnlag for kommunen og politiets ansvar for forebygging av rus, kriminalitet og sosiale problemer. I tillegg kom det en ny velferdslovgivning som trådte i kraft 1. august 2022; [Lov om endringer i velferdstjenestelovgivningen \(samarbeid, samordning og barnekoordinator\) - Lovdata](#), som la til samarbeidsplikt til flere kommunale og statlige velferdstjenester.

Politi-loven §1 sier at «Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Politiinstruksen §2.1 legger også forebygging til grunn ved denne formuleringen: « I ethvert tilfelle gjør politiet størst nytte for seg hvis det på forhånd lykkes i å forebygge eller avverge lovbrudd eller ordensforstyrrelser.»

I Sosialtjenesteloven §1 står det at «*Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.*

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.»

Sosialtjenestelovens §12 fastslår at kommunen skal kjenne innbyggernes levekår, fokusere på utviklingstrekk som kan skape sosiale problemer, og finne forebyggende tiltak. Den skal også fremme sosialt fellesskap og solidaritet i nærmiljøet, samt spre kunnskap om sosiale forhold og tjenester.

Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker er hjemlet i lov om barneverntjenester (bvtl) § 15-1: «*Kommunen skal fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.»*

[Lov om barneverntjenester](#) (§ 1-1) skal «*sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse. Loven skal bidra til at barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.»*

I bvtl.§ 1-10 om tidlig innsats er det presisert at: «*Barnevernet skal sette inn tiltak tidlig for å forebygge alvorlig omsorgssvikt og atferdsvansker.*»

Ansvar for kommunens rusarbeid er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. Her står det i § 3-1 blant annet: «*Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.*

Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.»

Helse- og omsorgstjenesteloven presiserer også kommunens helsefremmende og forebyggende ansvar (§ 3-3), herunder spesifikt ansvar for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep (§ 3-3a). § 3-9 b. presiserer kommunens ansvar for rådgivende enhet for russaker som trådte i kraft 1.7.22. Enheten skal «*ha ansvaret for å møte personer når oppmøte for enheten er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, inkludert gjennomføre ruskontroll etter straffeloven § 37 første ledd bokstav d dersom det er satt som vilkår.*»

Plan- og bygningslovens kapittel 3 synliggjør kommunens ansvar for å planlegge for gode oppvekst og levekår, samt forebygge kriminalitet.

Foto: Colorbox

Organisering av samarbeid

«Vi bygger Lørenskogsamfunnet sammen» er kommunedirektørens første av tre sentrale temaer i [styringsbrev for 2024](#). Kommunedirektøren er tydelig på at vi må vite om hverandre og treffes for å samskape. Han oppfordrer kommunens ansatte til å legge til rette for arenaer for samhandling og samskaping på alle nivåer. «*Tverrfaglig samarbeid er nyttig der innbyggernes utfordringer er komplekse, og ingen kan nå målet alene.*» Kriminalitet er et av samfunnets «wicked problems» eller gjenstridige problemer som er vanskelig å løse og krever samarbeid på tvers.

Kommunens oppgaver i det kriminalitetsforebyggende arbeidet er først og fremst å levere universelle og byggende tjenester i skoler, barnehager, kultur og lavterskeltjenester. I tillegg har kommunen flere tjenester som forebygger spesifikt overfor barn og unge med adferdsproblemer eller som opplever omsorgssvikt. De skal også følge opp personer med rus og/eller psykiske problemer, økonomiske vansker eller som faller utenfor bolig- og/eller arbeidsmarkedet. Kommunen har også en rolle i oppfølging av løslatte fra fengsel, der samarbeid med kriminalomsorgen og andre tjenester er viktig for å unngå tilbakefall til kriminalitet.

Kommunesektorens organisasjon (KS) og politidirektoratet (POD) gav i 2023 ut en [veileder om kommune-politisamarbeid](#). Veilederen beskriver politi og kommunes roller og ansvarsområder, samt forholdet dem imellom. Den viser også til at koordinering av samarbeid rundt felles utfordringer er viktig og at dette kan nedtegnes i samarbeidsavtaler eller felles handlingsplaner.

Forebygging er politiets hovedstrategi og skal ligge til grunn for all oppgaveløsning. Forebygging er også beskrevet som eget fagfelt og forebyggende arbeid overfor barn og unge skal gis særskilt prioritet ifølge strategidokumentet «I forkant av kriminaliteten» (2021-2025).

I tillegg til forebygging som eget fagfelt finnes det flere viktige forebyggende funksjoner i politiet. (Se oversikt klippet fra veileder for kommune-politisamarbeid på neste side.)

Viktige forebyggende funksjoner i politiet

- **Politikontakt:** Politikontakten er det daglige kontaktleddet med kommunene, og rådgiver innenfor kriminalitetsforebyggende arbeid. Politikontakten har en viktig forebyggende rolle ved å bidra til samhandling, sørge for kunnskapsdeling og erfaringsutveksling mellom politiet og ulike samarbeidsaktører i kommunen.
- **Næringslivskontakt:** Skal arbeide med å forebygge og redusere arbeidslivskriminalitet og kriminalitet rettet mot næringsliv. Funksjonen skal bidra til et godt lokalt samarbeid mellom politi, næringsliv, sikkerhetsmyndigheter og andre aktører i det sivile samfunn.
- **Radikaliseringskontakt:** Funksjon som koordinerer arbeidet i politidistriktet med å forebygge radikalisering og voldelig ekstremisme. Radikaliseringskontaktene har et naturlig og tett samarbeid med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og andre aktører på feltet.
- **Mangfoldskoordinator:** Funksjon som koordinerer mangfoldsarbeid i politidistrikter og særorgan. Funksjonen bidrar også til å følge opp kontakt med ulike aktører i samfunnet knyttet til mangfoldsarbeidet.
- **Familievoldskoordinator:** Funksjon som koordinerer politidistriktets oppfølging av vold i nære relasjoner. Dette favner bl.a. ulike beskyttelsestiltak og samhandling med andre aktører om oppfølging av utsatte.
- **Fagansvarlig for forebygging av partner- og æresrelatert vold (tidligere SARA koordinator):** Fagansvarlig skal sørge for at eget politidistrikt har kompetanse til å systematisk risikovurdere og forebygge partner- og æresrelatert vold.
- **Nettpatrulje:** Politiets nettpatruljer er tilstede på nett og i sosiale medier og tar imot informasjon og tips om kriminalitet på nett. De gir råd og veiledning om kriminalitet som foregår internett, svarer på spørsmål, og gir råd om hvordan forebygge kriminalitet.
- **Støttesenter for kriminalitetsutsatte:** En rådgivningsstjeneste for personer utsatt for integritetskrenkende kriminalitet. Støttesenterets oppgaver er å hjelpe med informasjon og veiledning om det å anmelde, støtte hele veien fra politianmeldelse til saken er avgjort, vitnestøtte før, under og etter en eventuell rettssak, samt hjelp til å søke voldsoffererstatning. Det er etablert et støttesenter for kriminalitetsutsatte i alle politidistrikter.
- **Statens barnehus:** Et tilbud til barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, der det foreligger en politianmeldelse. Tilbudet er også for voksne med en psykisk utviklingshemming
- **Miljøkrimkoordinator:** Faglig rådgiver på miljøfeltet med kontaktansvar for miljørelatert etterretning, og vil også kunne delta i etterforskningen av miljøkriminaliteter.

Kilde: Veileder om kommune-politisamarbeid, 2023

Tverrfaglig samarbeidssystem for barn og unge (TFS)

Det tverrfaglige samarbeidssystemet (TFS) ble iverksatt som en fast del av kommunens arbeid med barn og unge fra 1997. I april 2004 ble det tverrfaglige samarbeidssystemet utvidet fra kun å arbeide med individperspektivet, til også å ivareta drøfting av generelle oppvekstspørsmål, med fokus på det kriminalitetsforebyggende arbeid for barn og unge i kommunen. Lørenskog kommune vedtok å innføre SLT-modellen i mars 2010.

I 2024 ble det tverrfaglige samarbeidssystemet og SLT-modellen revidert. Ny modell er presentert i eget [mandat for det tverrfaglige samarbeidssystemet](#).

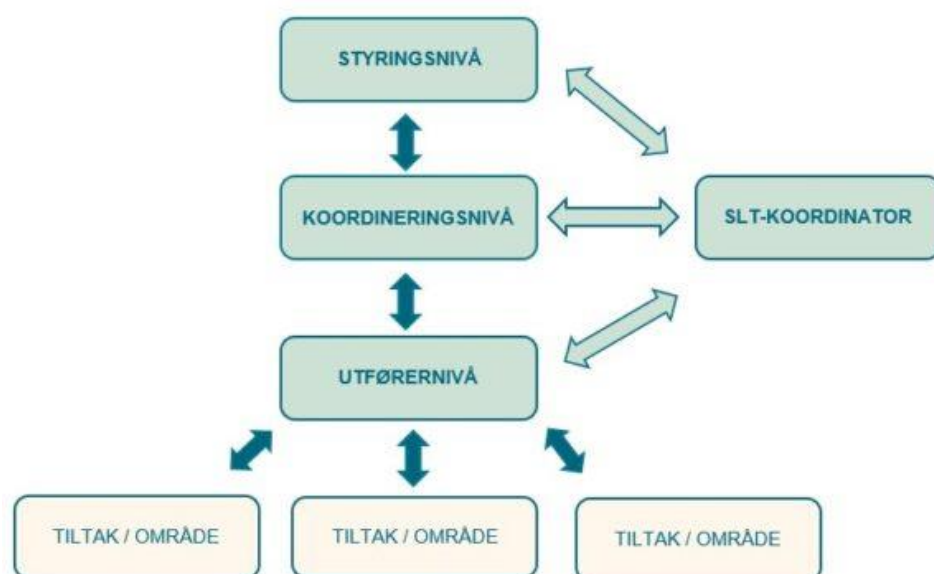
Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)

SLT står for samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak. Modellen skal sikre at ressursene som allerede finnes i kommune og politi blir samordnet og systematisert, for best mulig målrettet rus- og kriminalitetsforebygging.

Modellen inkluderer også næringsliv og frivillige organisasjoner der det er naturlig. I all hovedsak er SLT-modellen rettet mot samarbeid rundt barn og unge.

SLT-arbeidet handler om å analysere hvor og hvordan problematisk atferd og kriminalitet oppstår, og sette inn konkrete tiltak rettet mot årsakene.

SLT-modellen er delt inn i tre nivåer. Styringsnivå, koordineringsnivå og utførernivå. SLT-koordinator skal sørge for informasjonsflyt mellom nivåene og bidra til at tiltakene blir koordinert og samordnet.

Kilde: www.konfliktraadet.no/slt-modellen

Nivåene i Lørenskog kommune

I Lørenskog er SLT-modellen en naturlig del av det tverrfaglige samarbeidssystemet for barn og unge. Hovedansvaret ligger hos direktør for oppvekst og utdanningssektoren, men kultur, samt helse- omsorg og mestringssektoren er likeverdige parter. SLT-koordinator og politikontakt er representert på alle nivåene i modellen og samarbeider tett om drift og innhold i det daglige arbeidet.

Styringsnivå

Politirådet er et formalisert samarbeid mellom øverste ledelse i Lørenskog kommune og Lillestrøm politistasjonsdistrikt. Rådet skal være et strategisk organ for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet og sikre utveksling av kunnskap og erfaring mellom politi og kommune. En sentral tanke bak politirådene er at kunnskap om lokale problemer skal omsettes til samordnet innsats. Politirådet har faste deltakere fra kommune og politi, men kan også invitere andre ved behov.

Politirådet møtes tre ganger i året lokalt i Lørenskog og en gang i felles politiråd. Felles politiråd inkluderer de fem kommunene på Nedre Romerike, som sammenfaller med Lillestrøm politistasjonsdistrikt. Lørenskog, Lillestrøm, Rælingen, Nittedal og Aurskog-Høland. Ordfører leder de lokale politirådsmøtene og SLT-koordinator fungerer som sekretær. En gang i året inviteres det også til strategisk politiråd for hele Øst politidistrikt.

Lørenskog kommune	Lillestrøm politistasjon
Ordfører Kommunedirektør Direktør for oppvekst og utdanning SLT-koordinator	Stasjonssjef Lillestrøm politistasjon Seksjonsleder nærpolti Seksjonsleder etterforskning Politikontakt

Styringsgruppa i Lørenskog består av direktører for de tre sektorene som jobber med barn og unge. TFS-koordinator og SLT-koordinator innkaller til styringsgruppemøter ved behov.

To ganger i året møtes styringsgruppa og koordineringsgruppa til felles arbeidsøkt for å prioritere tiltak, legge planer og evaluere innsatsen.

Koordineringsnivå

Koordineringsnivået i Lørenskog består av en tverrfaglig arbeidsgruppe sammensatt av virksomhetsledere og avdelingsledere i de tre sektorene i kommunen som inngår i det tverrfaglige samarbeidssystemet (TFS). Koordineringsgruppen utgjør arbeidsutvalget og blir kalt TFS-AU. Gruppen som

helhet møtes fast to ganger i året sammen med styringsgruppa, men ellers ved behov for drøftinger. Da blir aktuelle virksomhetsledere innkalt avhengig av saksportefølje. Deltakere i koordineringsgruppen er virksomhetsledere med beslutningsansvar i sine virksomheter.

Oversikt over deltakere i TFS-AU (koordinerende nivå)	
TFS-koordinator	Leder for fag og forvaltning
SLT-koordinator	Virksomhetsleder for NAV
Politikontakt	Leder for forebyggende psykisk helsetjeneste
Barnevernsjef	Virksomhetsleder bibliotek, fritid og frivillighet
Skolesjef	Virksomhetsleder park, idrett og friluftsliv
Barnehagesjef	Leder for flyktning og innvandrer-tjenesten
Sjef for PPT	Prosjektleder sammen for rom
Virksomhetsleder for helsefremmende og forebyggende tjenester	

Utførende nivå

Utførende nivå i Lørenskog består av flere arbeidsgrupper som har ansvar for å følge opp de forskjellige innsatsområdene. Sentrale aktører på dette feltet er barnevern, Nav, utekontakt, Downtown, VOLT og andre fritidsklubber, Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom, skoler, PPT og politi. Noen ganger i året møtes det utførende nivået til SLT-nettverksmøter som er åpne for alle som jobber direkte med barn og unge.

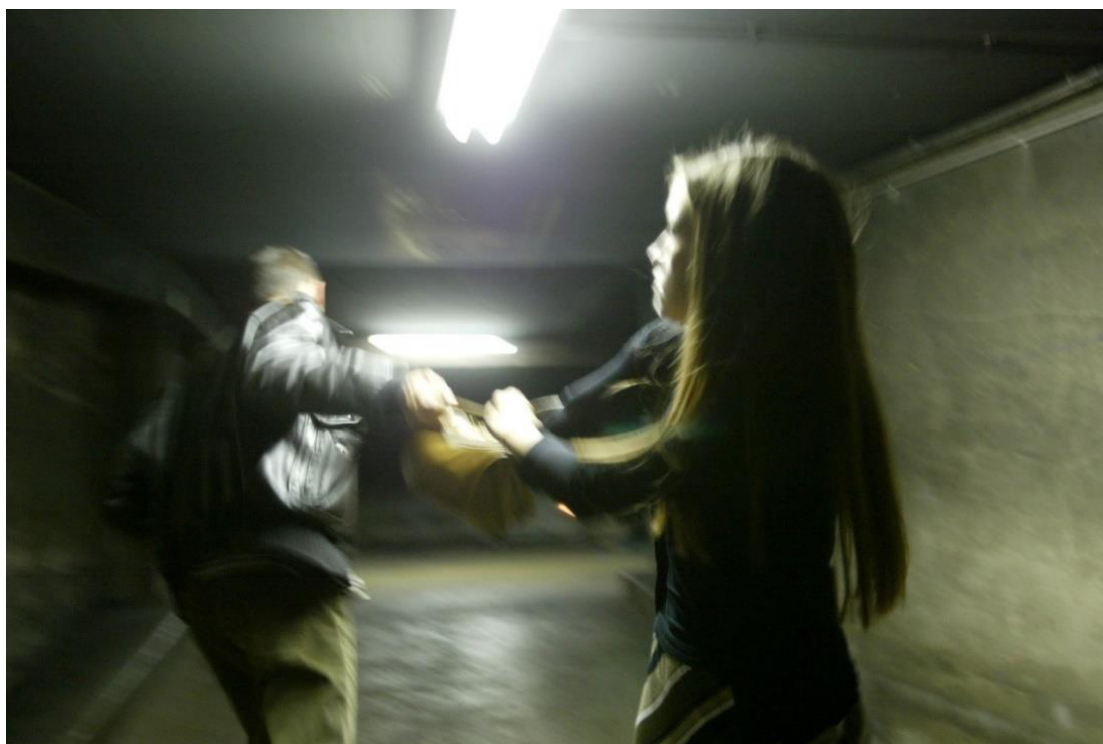

Foto: Colorbox

Kunnskapsgrunnlag

For å sette inn tiltak som virker må vi samle fakta og erfaringer fra fagfeltet på hva som er de lokale utfordringene, men også hvilke utviklingstrekk som skjer nasjonalt. Vet vi noe om hva som kan komme så har vi muligheten til å forebygge at det faktisk skjer.

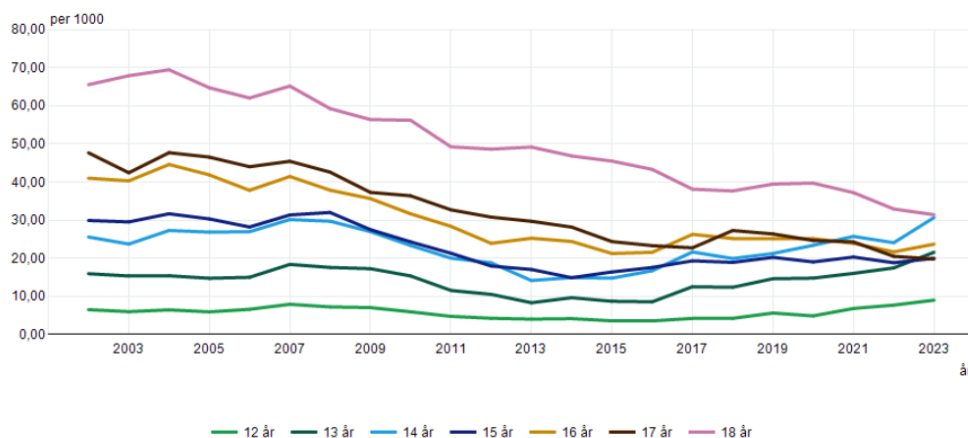
Statistikk og analyser i denne handlingsplanen er hentet fra politiets kriminalitetsstatistikk, ungdata og folkehelseinstituttets oppvekstprofil. I tillegg brukes tall og erfaringer fra virksomhetene til å danne et helhetlig kunnskapsgrunnlag gjennom året.

Kriminalitetstatistikk

De siste 20 årene har ungdomskriminaliteten i Norge gått ned for de øverste aldersgruppene. Grafene for aldersgruppene 19-21 år ligner den for 18-åringene. Økningen i ungdomskriminalitet de siste årene er mest synlig i de nederste aldersgruppene under 15 år.

09415: Siktete personer, etter statistikkvariabel, hovedlovbruddstype, kjønn, alder og år

09415: Siktete personer, etter alder og år. Siktete personer per 1000 innbyggere, Alle lovbruddsgrupper, I alt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Fra 2022-2023 steg ungdomskriminaliteten nasjonalt med 28%, noe som blir beskrevet som en bekymringsfull utvikling. Bekymringen retter seg spesielt mot økning i voldsbruk og i økning blant de under 15 år. I øst politidistrikt økte ungdomskriminaliteten med 37% fra 2022-2023 ([politiet](#)).

Ifølge politiets strasakrapport «U18-kriminalitet i GDE Romerike 2019-2023» er det totalt registrert 460 straffesaker i Lørenskog mellom 2019-2023 med minst én gjerningsperson under 18 år på gjerningstidspunktet. Antall registrerte U18 straffesaker i Lørenskog har hatt en jevn nedgang i tidsperioden. Det laveste

antall saker er registrert i 2023 (70 saker), mens det høyeste antall saker er registrert i 2019 (128 saker).

Nedgangen i Lørenskog vises best i kategorien «narkotika», men også kategorien «annen» som inkluderer blant annet ordensforstyrrelse, bæring av kniv/våpen og hensynsløs adferd.

Det er verdt å merke seg at kategorien «vold» øker både for saker med gjerningspersoner og fornærmet under 18 år.

«Flere kriminalitetstyper i Lørenskog kommune har tydeligere svingninger fra år til år enn flere andre kommuner. Det foreligger antydning til økning av registrerte voldssaker, trafikksaker og seksuallovbrudd. I kriminalitetstypene vinning, narkotika, annen og økonomi ser man en nedadgående tendens.» (Utdrag fra politiets rapport U18 kriminalitet i GDE Romerike, 2019-2023)

Saker der man har ukjent gjerningsperson vil ikke fremgå her. I tillegg vil saker der gjerningsstedet er utenfor Lørenskog kommune ikke fremkomme i statistikken vi har tatt utgangspunkt i her. Lørenskog kommune ligger tett på både Oslo og Lillestrøm. Det kan derfor hende at ungdom som er bosatt i Lørenskog kan begå kriminalitet i disse eller andre kommuner.

Politiet trekker frem tre ulike drivkrefter i ungdomsmiljøene som kan ha påvirket kriminalstatistikken de fem siste årene. Sniche-kultur, kjøpe/merkepress og psykisk uhelse. Disse drivkreftene er kun et utvalg av komplekse årsaker til utviklingen i ungdomskriminalitet.

Det er viktig å ha med seg at ikke all kriminalitet er synlig i politiets kriminalitetsstatistikk. Andre undersøkelser og selvrapportering viser at det finnes store mørketall på kriminalitet som aldri blir anmeldt. Ifølge Nasjonal trygghetundersøkelse ble en av tre utsatt for et lovbrudd i 2020. Hele 32,2 prosent svarer at de ble utsatt for lovbrudd i perioden, mens tilsvarende tall i politistatistikken antyder at kun 3,4 prosent av landets 16–84-åringer var utsatt for lovbrudd (Løvgren m.fl. 2022). Dette viser et stort avvik mellom selvrapportering og offentlige register over lovbrudd.

Ungdata

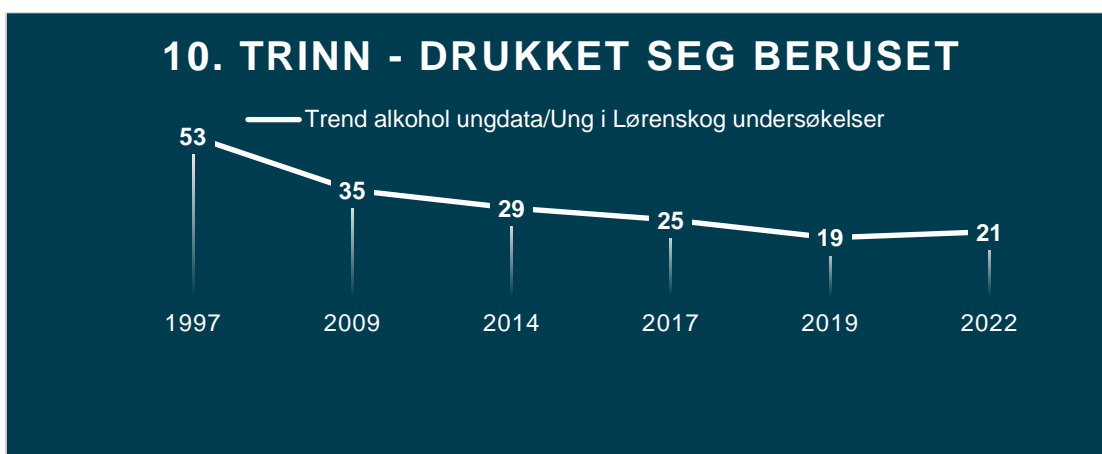
Ungdata er lokale barne- og ungdomsundersøkelser der skoleelever over hele landet svarer på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden. Undersøkelsene er tilpasset barn og ungdom på mellomtrinnet (5.-7.-trinn), ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Ungdata er finansiert av helsedirektoratet og ansvarlig for undersøkelsene er velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet i samarbeid med landets sju regionale kompetansesentre innen rusfeltet (KORUS).

Ungdata-undersøkelsene omfatter et bredt spekter av temaområder. De som svarer på undersøkelsen får spørsmål om foreldre, venner, skole, lokalmiljø,

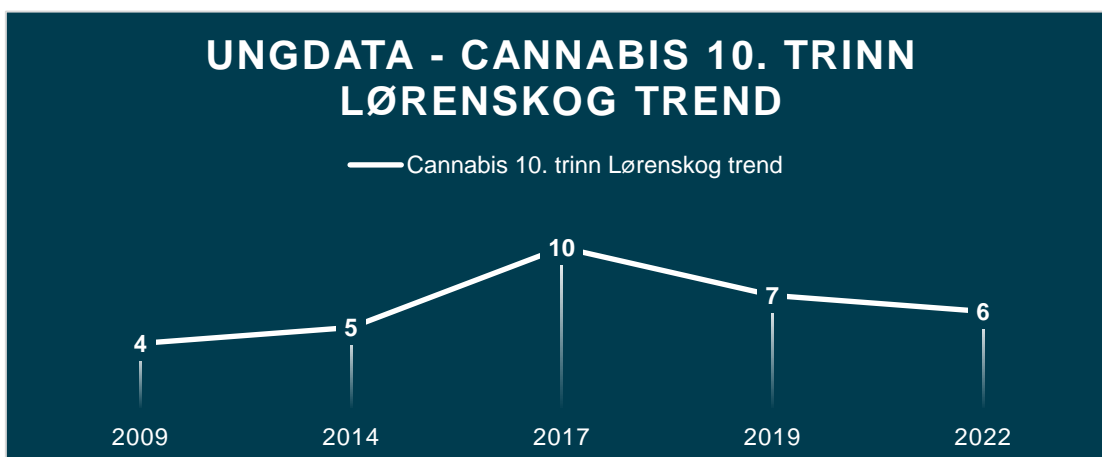
fritidsaktiviteter, helse og trivsel. På ungdomstrinnet og i videregående opplæring er det også med spørsmål om rusmiddelbruk, seksualitet, risikoatferd og vold. (ungdata.no)

Lørenskog kommune har gjennomført ungdataundersøkelser i 2014, 2017, 2019 og 2022. I tillegg har Lørenskog kommune i samarbeid med NOVA hatt en tilsvarende undersøkelse blant ungdom i 2009 og helt tilbake til 1997. Neste undersøkelse i Lørenskog gjennomføres våren 2025.

I undersøkelsen fra 1997 svarte 53% av 10.klasseelevene i Lørenskog at de hadde drukket seg beruset siste år. (Ung i Lørenskog, 2009). Resultatene for 2009, 2014, 2017, 2019 og 2022 har vist en jevn nedgang og utflating i bruk av alkohol blant unge i Lørenskog. (Se figur under). Utviklingen er i tråd med trenden for resten av landet i følge FHI. (FHI, 2020, Alkoholbruk blant ungdom)

Tallene for bruk av cannabis har en litt annen kurve, med topp på 2017 for selvrapportert bruk på 10. trinn for Lørenskog. Gjennomsnittet på ungdomsskolen har ligget ganske stabilt på 3-4% de siste 8 årene. (Ungdata, 2022) Til sammenligning lå 10.trinnselever i Oslo på ca. 10% samlet i 2023. (Ung i Oslo, 2023)

På videregående i Lørenskog svarte 16% at de hadde brukt cannabis siste 12 mnd. Til sammenligning var tallene for Norge 12% mens Akershus/Viken hadde 21% (ungdata 2022).

28% av ungdomsskoleelevene i Lørenskog var litt (15%) eller helt (13%) enig i at hasj og marihuana bør bli lovlige rusmiddel i Norge (ungdata 2022).

Bruken av E-sigaretter eller vape ble først med i undersøkelsen i 2022 for Lørenskog. Da svarte 11% av 10.klassingene at de hadde brukt vape en eller flere ganger. 6% svarte at de brukte det ukentlig/daglig. Ung i Oslo undersøkelsen viser at bruken av vape blant ungdom doblet seg fra 2021 til 2023. Det kan derfor være verdt å følge litt med på utviklingen av dette også i Lørenskog.

8% av ungdomsskoleelevene svarte at de hadde vært i kontakt med politiet for noe galt de har gjort i 2022. Vi har ikke oppdaterte tall fra politiet på hvor mange ungdom fra Lørenskog som er omhandlet i politiets registre, men antallet fra HKH-kartleggingen viste at det i 2019 var 73 unge under 18 år mistenkt, siktet eller dømt for kriminelle handlinger. Dette utgjorde i følge politiets utregninger 2,4% av ungdomsgruppen. (Bakken m.fl. 2020).

30% av ungdomsskoleelevene i Lørenskog svarte i 2022 at de var utsatt for vold fra jenvaldrende. (Ungdata 2022)

Oppvekstprofil

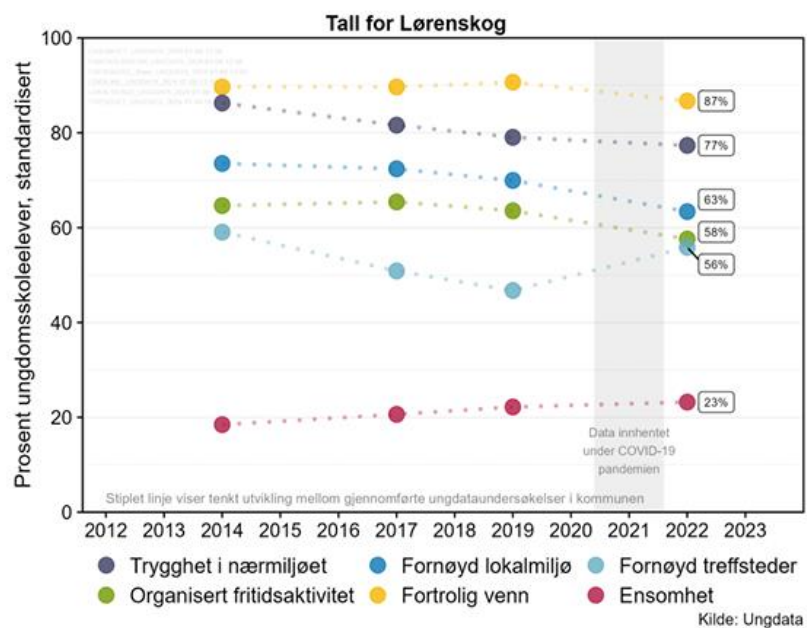
FHI lanserer hvert år [oppvekstprofiler](#) for hver kommune. Data hentes fra forskjellige kilder som SSB, ungdata, elevundersøkelsen osv.

I kategorien levekårsutfordringer er det særlig trangboddhet blant barnefamilier (0-17 år) som skiller seg ut i Lørenskog. For barnefamilier med vedvarende lavinntekt ligger Lørenskog på landsgjennomsnittet, mens kommunen har en noe høyere andel barn i familier som mottar sosialhjelp. Kommunen ligger også noe over gjennomsnittet på unge som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring (15-24 år), til tross for at Lørenskog har en positiv utvikling på andel ungdom som gjennomfører videregående skole (83%). (se utklipp fra oppvekstbarometer under)

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Lørenskog
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	21,5	22,2	20,3	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv. foreldre	34,3	24,5	21,0	prosent	
Levekår	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	11	8,6	11	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	7,3	4,7	6,3	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	26	16	18	prosent	
	6 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	3,1	2,8	3,5	prosent	
	7 Unge som står utenfor, 15-24 år	8,3	7,5	7,6	prosent (a,k)	
	8 Mottakere av uførepensjon, 18-29 år	1,6	1,9	2,2	prosent (a,k)	

Oppvekstprofilen viser også til nedgang i opplevelsen av trygghet i nærmiljø, andelen unge organisert i fritidsaktivitet, og andel som er fornøyd med lokalmiljøet sitt. Andelen unge som var fornøyd med treffsteder gikk ned frem til 2019, men gikk en god del opp igjen i 2022.

Andelen unge som har en fortrolig venn har ligget stabilt i Lørenskog, frem til det sank litt i 2022. Ensomheten blant unge ser ut til å ha en svak stigning fra kommunen begynte med ungdata i 2014.

Satsningsområder og tiltak

Lørenskog kommune har i samarbeid med Lillestrøm politistasjonsdistrikt avtalt felles satsningsområder for det kriminalitetsforebyggende arbeidet. I 2024 har ungdomskriminalitet hatt høy prioritet i Øst politiidistrikt.

Oppfølging av unge utsatt for kriminalitet, bekjempe den økende voldsproblematikken og hindre rekruttering til kriminelle nettverk er viktige prioriteringer for både politi og kommune denne perioden.

Oversikt over kommunens eksisterende tiltak på universelt, selektivt og indikert nivå er presentert i [forebyggende plan for omsorgssvikt og atferdsvansker](#). I denne planen har vi valgt ut satsninger som retter seg direkte mot forebyggende og skadereduserende tiltak mot rus og kriminalitet blant barn og unge.

Overordnet alle temaområdene er det mange tilbud og tiltak i kommunen til både barn, ungdom og foresatte som de ikke kjenner til. Det er et mål at vi som kommune er gode på å formidle tilbudene til barn og unge, slik at det er lett å finne frem til hjelp eller aktiviteter tilpasset den enkelte. Et grep for å formidle informasjon til barn og unge er å samle all informasjon til målgruppen på en nettside www.ungilorenskog.no

På www.lorenskog.friskus.com finner man oversikt over alle lag og foreninger i kommunen, samt en aktivitetskalender med oversikt over alle arrangementer. Her kan alle innbyggere i kommunen finne informasjon som lag og foreninger selv har lagt ut.

Satsningsområdene knyttet til forebygging av kriminalitet er forankret i politirådsavtalen. I tillegg vil det i SLT-handlingsplan legges til rusforebyggende tiltak. Dette vil synliggjøres også noe i [alkoholpolitisk handlingsplan](#) (2024-2028).

I [politirådsavtalen](#) for Lørenskog er det avtalt syv felles satsningsområder. De to siste om arbeidslivskriminalitet, samt beredskap og sikkerhet vil ikke inngå i SLT-handlingsplan. Arbeidslivskriminalitet blir omhandlet i [Lørenskog kommunes strategi for rettferdig arbeidsliv](#). Beredskap og sikkerhet blir fulgt opp av egen beredskapskoordinator og kan leses mer om på [kommunens hjemmesider om beredskap](#).

Politirådets satsningsområder:

- Trygghetsskapende arbeid
- Ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk
- Generell kriminalitetsforebygging
- Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep
- Voldelig ekstremisme og hatkriminalitet
- Arbeidslivskriminalitet (ikke omhandlet i denne planen)
- Beredskap og sikkerhet (ikke omhandlet i denne planen)

De fleste tiltakene i HKH-rapporten fra 2020, som var forløper til denne handlingsplanen, har blitt fulgt opp og gjennomført. Kommunestyret vedtok samtidig en økning i budsjettet til forebygging av ungdomskriminalitet og styrking av [kommuneplanens prioriterte brede ungdomssatsning](#).

Foto: Colorbox

Trygghetsskapende arbeid

[Grønn, trygg og mangfoldig er Lørenskog kommunes visjon](#). At kommunen skal være trygg innebærer blant annet at «*flerfaglig, tidlig innsats overfor barn og unge skal forebygge utenforskap, kriminalitet og rusproblemer*».

Ungdomsrådet i Lørenskog og ungdommene som ble intervjuet i HKH-rapporten (Bakken m.fl. 2020) er tydelige på at de ønsker seg trygge voksne og synlig politi i gatene. Det går også igjen blant ungdommene at bedre belysning gir en økt trygghetsfølelse. Trygghetsskapende arbeid handler i stor grad om situasjonell forebygging, som innebærer å gjøre endringer i de fysiske omgivelsene for å vanskeliggjøre lovbrudd og kriminelle handlinger. (Egge, M. m.fl. 2008, Justisdep. 2013).

Allerede i planleggingsarbeidet i en kommune er det viktig å ta kriminalitetsforebyggende hensyn. Dette er nedfelt i [plan- og bygningslovens §3-1 f](#). Konfliktrådet har utarbeidet en egen håndbok om kriminalitetsforebygging i fysiske omgivelser. Boken er nyttig for planleggere i kommunal administrasjon, politikere og andre som jobber med fysisk planlegging. (KRÅD, 2012)

Plan- og bygningslovens (pbl) § 5-1 sier at enhver som fremmer planforslag skal legge til rette for medvirkning. Dette gjelder også medvirkning fra barn og unge. Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen (pbl. §3-3). Regjeringen har også utarbeidet en egen [veileder om barn og unge i plan- og byggesaker](#). (KMD, 2021)

[Håndboken om trygge nærmiljøer](#) (KRÅD, 2012) viser til at de som jobber med planprosesser bør forhøre seg med politiet som en del av medvirkningsarbeidet. Boken viser i tillegg til trygghetsvandring som en metode for å skape et tryggere nærmiljø. En metode som har blitt gjennomført årlig i Lørenskog siden 2018. Trygghetsvandring er forankret i politirådet som et samarbeid mellom politi og kommune.

Trygghetsskapende arbeid		
Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Trygghetsvandring	Årlige vandringar i utvalgte deler av kommune med fokus på	Kommune Politi

	kriminalitetsforebygging i fysiske omgivelser	
Trygge nabolag	Tiltak for å bidra til gode trygge nabolag i nye og eksisterende boområder.	Kommune Politi
Samarbeid med næringsliv	Samarbeid og felles tiltak med lokalt næringsliv.	Kommune Politi
Oppsøkende sosialt arbeid	Voksen sosialfaglig tilstedeværelse der ungdom oppholder seg	Kommune
Kriminalitetsforebygging i fysiske omgivelser	Fokus på kriminalitetsforebyggende tiltak i plan og byggingsarbeid. Sørge for at barn og unges stemme blir hørt. Sørge for at politiet blir konsultert eller involvert ved utbygging og utvikling i kommunen.	Kommune
Natteravner	Samarbeid og oppfølging av natteravngruppene i Lørenskog	Kommune Politi

Ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk

Voldskriminaliteten blant ungdom har en tydelig økning i politiets statistikk i 2022 og 2023. Samtidig er forskere på OsloMet kritiske til at statistikken blir lest blindt og viser til andre forklaringsmodeller som balanserer oppfatningen av en voldsbølge blant ungdom. Forskerne viser til at volumet tross alt er ganske lavt og at økningen i stor grad skyldes en økning hos de under den kriminelle lavalder (Lid, 2022).

«I 2023 ble det registrert det høyeste antallet straffbare forhold begått av ungdom og barn under 18 år, siden 2009. Over en tredjedel av disse forholdene ble begått av barn under 15 år. Økningen i antall saker er størst når det gjelder lovbrudd som tyveri, kroppskrenkelse, trusler og skadeverk. Politiet ser en økt forekomst av vold og annen alvorlig kriminalitet blant mindreårige. Politiet er spesielt bekymret for at det også er en negativ utvikling når det gjelder ran,

ulovlig bevæpning med kniv og skytevåpen samt grov kroppskrenkelse»
(Politiets trusselvurdering 2024, KRIPOS)

Når tallene viser at den største økningen i ungdomskriminalitet er hos de under 15 år bør tiltakene vi setter inn ha fokus på denne målgruppen.

Det samme gjelder for økning i kriminalitetskategorien vold. Her bør vi se på hvilke tiltak som kan bidra til en reduksjon i voldstallene, spisset inn både mot de som utøver vold, men også de som er ofre for vold.

Et eksempel på tiltak ovenfor de som har blitt utsatt for kriminalitet er Trygghetsprogrammet som blir brukt i Oslo. Dette er et tiltak som kan gi inspirasjon til tilsvarende oppfølging, hvis det finnes tilstrekkelige ressurser i politi og kommune til å sette i verk.

Arbeid med kriminelle nettverk inkluderer også forebygging og bekjempelse av organisert MC-kriminalitet og enprosentmiljøer. Arbeidet er beskrevet i håndbok for politi og kommunale myndigheter.

Ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk		
Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Innsats mot kriminelle nettverk	Måltrettet innsats knyttet til forebygging og bekjempelse av kriminelle nettverk.	Politi Kommune
Oppfølging av ofre for kriminalitet	Prioritering av de som blir utsatt for kriminalitet, blant annet gjennom bruk av støttesenter for kriminalitetsutsatte. Vurdere å innføre et trygghetsprogram, eller en variant av dette.	Politi Kommune
Etterforskning og påtale, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging	Prioritering av saker som omhandler ungdomskriminalitet. Legge til rette for at ungdom får god oppfølging gjennom ungdomsstraff og ungdomsoppfølging og andre straffegjennomføringstiltak i samarbeid med konfliktrådet.	Politi Kommune Konfliktråd
Individuell oppfølging	Koordinering og oppfølging for unge som vil ut av kriminelle miljøer eller nettverk. Inkludert de som løslates fra fengsel.	Kommune Politi

Kartlegging	Kartlegge utfordringer og ta i bruk kunnskapsbasert informasjon fra kommune og politi til å identifisere sviktsoner.	Politi Kommune
Kunnskap og kompetanse	Sørge for at de som jobber med barn og unge i risiko får den kunnskapen de trenger for å forebygge ungdomskriminalitet og kriminelle nettverk.	Politi Kommune
Interkommunalt samarbeid	Sørge for samarbeid og erfaringsutveksling på tvers av tilgrensende kommuner og politidistrikter	

Generell kriminalitetsforebygging

Hverdagskriminalitet som tyverier, hæververk, støy, innbrudd og lignende når ikke alltid like høyt opp i prioritering sammenlignet med mer alvorlige saker. Selv om denne typen kriminalitet ikke gjør så stor skade hver for seg, så vil slik hverdagskriminalitet bidra til å senke trygghetsfølelsen i befolkningen.

Trygge skoler og barnehager, tiltak mot fattigdom i barnefamilier, tiltak mot ulikhet i helse og andre levekårsutfordringer forebygger også kriminalitet. Tiltak som bidrar til at ungdom fullfører utdanning og kommer ut i arbeid er også tiltak som forebygger kriminalitet.

Politivedtektene for Lørenskog er lokalt vedtatte regler for ro og orden i kommunen, gatesalg, utendørs tilstelninger, reklameskilt, plakater, tilgrising, snørydding og lignende. Vedtektene er besluttet av kommunestyret og godkjent av justisdepartementet. Vedtektene skal bidra til å skape trygge lokalsamfunn og kan håndheves av politi og/eller kommune.

Generell kriminalitetsforebygging		
Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Tryggere uteliv	Samarbeid i forbindelse med tryggere uteliv i utviklingen av et levende sentrum	Politi Kommune
Støttesenter for kriminalitetsutsatte	Råd, informasjon, veiledning og støtte til de som har blitt utsatt for kriminalitet	Politiet

Syssetsetting av ungdom	Prioritere arbeid med sommer- og deltidsjobber for ungdom.	Kommune
Forebygging i skolen	Sørge for at skolene har gode forebyggende programmer og tiltak som for eksempel PALS, MOT, Trivselsledere, GROM, fraværsteam, miljøarbeidere etc.	Kommune
Voksen tilstedeværelse	Sørge for at kommunen har tilgjengelige voksne der ungdom oppholder seg, på skolen, på gata og på ungdommens møtesteder.	Kommune
Foreldreveiledning	Tilby veiledningsprogrammer til foresatte. Eksempelvis TIBIR, COS, TINT etc.	Kommune
Gruppetiltak	Tilby gruppetiltak som sisterhood, gatemegling, Flexid etc. ved behov og kapasitet	Kommune Frivillige organisasjoner
Tverrfaglig samarbeid	Legge tilrette for foraer og arenaer for samhandling og samordning av tjenestene. Sørge for at skolene og foresatte opplever at det er et lag rundt elevene.	Kommune Politi
Rutiner for tiltak ved bekymring for barn og unge i risiko	Sørge for rutiner og handlingsveiledere for ansatte ved bekymring for barn og unge.	Kommune
Møteplasser for ungdom	Sikre gode møteplasser for barn og unge på ettermiddag og kveldstid.	Kommune
Nettpatrolje	Innbyggerdialog, digital tilstedeværelse, bekjempelse og forebygging av kriminalitet.	Politi
Synliggjøring	Synliggjøring av tilbud og tiltak for barn og unge via nett, sosiale medier og i andre kanaler.	Kommune

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep

Lørenskog kommune har en egen [handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner](#). Handlingsplanen dekker hele aldersspennet av innbyggerne i Lørenskog kommune. Den omhandler vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner mot barn, ungdom, voksne, eldre, personer med nedsatt funksjonsevne, samt negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Handlingsplanen mot vold og overgrep har også en oversikt over tilbud og tjenester man kan ta kontakt med ved behov.

Trygghetsuka arrangeres annethvert år i Lørenskog. Denne uka dedikeres til kompetanseheving og kunnskapsformidling til ansatte og innbyggere om temaene i handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner.

Undervisningsopplegg utviklet av KRIPOS om deling av seksuelt bildemateriale blir brukt i skolene og formidles av skolehelsetjenesten. Råd og veiledning og vold, overgrep og trygg nettbruk ligger på politiets nettsider.

<https://www.politiet.no/rad/>

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Vold- og overgrepsteam	Videreføre VO-teamet med råd og veiledning til ansatte og innbyggere	Kommune
Opplysningsarbeid	Undervisning i skolene om for eksempel, vold i hjemmet, seksualundervisning og politiets (KRIPOS) undervisningsopplegg " Delbart? "	Politi Kommune
Kompetanseheving	Legge til rette for kompetansehevende tiltak for ansatte og innbyggere. Ved f.eks trygghetsuke	Politi Kommune
Alternativ til vold (ATV)	Interkommunalt samarbeid. Samtaler og behandling for utøver og pårørende i voldssaker.	Kommune

Voldelig ekstremisme og hatkriminalitet

Voldelig ekstremisme er ofte resultat av en radikaliseringsprosess. Denne prosessen kjennetegnes ved at en person i økende grad tar avstand fra samfunnets demokratiske prinsipper og samtidig rettferdiggjør bruk av trusler og vold for å nå sine mål (RVTS, www.utveier.no).

Radikalisering og voldelig ekstremisme kan ha store konsekvenser for enkeltpersoner, grupper og/eller hele samfunnet ved for eksempel terroraksjoner. Det vil derfor være viktig for en kommune å ha kunnskap om temaområdet og kompetanse til å handle ved bekymring.

[NOU 2024:3](#) beskriver både politiets og kommunenes ansvar for forebygging av radikalisering, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Utredningen nevner blant annet møteplasser for barn og unge, demokratiopplæring i skolene, barnevern, kommunelege og utekontakter som viktige kommunale ressurser.

[Nasjonal trusselvurdering for 2024](#) (NTV) fra politiets sikkerhetstjeneste (PST) gir en analyse av PST ansvarsområder, blant annet innen terror og ekstremisme. NTV vurderer trusselnivået for politisk motivert ekstremisme etter en skala fra *svært lite sannsynlig* til *svært sannsynlig*, der *mulig* er plassert midt i skalaen.

«*Ekstrem islamisme og høyreekstremisme forventes å utgjøre de største terrortruslene mot Norge. Vi vurderer det som mulig at både ekstreme islamister og høyre ekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2024.*» (NTV, 2024)

Det vil derfor være viktig å ha fokus på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme, ikke minst ved å sørge for god demokratiundervisning i skolen, men også ved å øke kunnskapen til ansatte i kommunen og sørge for at de som ønsker seg ut av radikaliseringsprosesser får hjelp til det.

Voldelig ekstremisme og hatkriminalitet		
Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Opplæring i skole og barnehage	Demokratiundervisning i skolen, legge til rette for demokratiske prosesser og valgdeltakelse. En av tre tverrfaglige temaer i læreplanen. Vurdere bruk av DEMBRA eller andre læringsressurser.	Kommune

Kompetansehevede tiltak for ansatte	Bidra til at aktuelle tjenester og aktører får kunnskap om hatkriminalitet, radikaliserings og voldelig ekstremisme. Hente kompetanse fra eksterne fagmiljøer som RVTS, PST og andre.	Kommune
Radikaliseringkontakt	Kontaktperson i politiet som håndterer oppfølging av saker som knyttes til denne tematikken. Bidra til samarbeid og utveksling av informasjon mellom politi og kommune.	Politi
Tipsmottak på radikaliserings	Bidra til at lokalbefolkning og ansatte kjenner til tipsmottaket til politiet ved mistanke om radikaliserings.	Politi
Individuell oppfølging	Sørge for at de som ønsker seg ut av radikaliseringsprosesser og ekstreme miljøer får hjelp til dette. Eksempelvis gjennom exit-program og/eller mentorarbeid.	Kommune Politi
Dialog og mangfoldsarbeid	Dialog og mangfoldsarbeid rettet mot trossamfunn og minoriteter.	Politi Kommune

Rusforebyggende arbeid

Rusforebyggende arbeid er ikke nevnt som et eget satsningsområde i politirådsavtalen, men vil kunne inngå både under ungdomskriminalitet og generell kriminalitetsforebygging.

Kommunen har ansvar både for forebygging, behandling og rehabilitering av mennesker med rusproblemer.

Det skjer store endringer i rusfeltet på nasjonalt plan i det handlingsplanen skrives. En stor forebygging- og behandlingsreform er ventet fra regjeringen i 2024.

De skal blant annet iverksette et nasjonalt rusforebyggingsprogram og en nasjonal satsing på utvikling og implementering av oppsøkende metodikk i kommunene (Prop. 1s, 2023-2024, kap. 1.6). Lørenskog kommune vil, i samarbeid med politi og andre

ARTIKKEL 33

*«Partene skal treffe alle egnede tiltak, herunder lovgivningsmessige, administrative, sosiale og undervisningsmessige tiltak, for å beskytte barnet mot ulovlig bruk av narkotiske eller psykotrope stoffer, slik disse er definert i de relevante internasjonale traktater, og for å hindre at barn blir brukt i ulovlig produksjon og handel med slike stoffer»
(FNs BARNEKONVENSJON)*

aktører, følge opp pålegg og anbefalinger i lys av reformen så godt det lar seg gjøre.

Rusforebyggende tiltak		
Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Opplysningsarbeid	Informasjon om rus til elever og foresatte i skolene	Kommune
Kjentmann	Alle ungdomsskoler og videregående skoler oppfordres til å ha minst en ansatt med kjentmannopplæring fra KORUS.	Kommune
Oppfølgingssamtaler	Tilbud om støttesamtaler og individuell oppfølging for ungdom med rusproblematikk	Kommune
Nasjonalt forløp i barnevernssaker	Kartlegging av rusproblematikk ved utredning i barnevernssaker.	Kommune
Rådgivende enhet for russaker	Mottak og samtaler med saker oversendt fra politiet. Samarbeid mellom ungdom og voksen-tjenester.	Kommune
Lokal mobilisering mot doping	Samarbeid med Antidoping Norge. - Undervisning til elever - Webinar til foresatte - Kompetanseløft til ansatte	Kommune
Oppsøkende sosialt arbeid	Sosialt oppsøkende arbeid ut mot ungdom med rusproblematikk	Kommune
Samarbeid med frivillige organisasjoner	Styrke og videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner innen rusfeltet	Kommune
Rusfrie arrangementer	Legge til rette for rusfrie arrangementer og møtesteder for barn og unge.	Kommune

Referanser og kilder

Bakken m.fl. (2020). HKH-rapport. *Ungdom, rus og kriminalitet*. Lørenskog kommune. https://www.lorenskog.kommune.no/f/p71/i985b2058-1e2b-4eba-a004-21081506852a/lorenskogkommune_hkh-rapport_oppslag.pdf

Barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo. 2023. SALTO rapporten. <https://www.politiet.no/aktuelt-tall-og-fakta/aktuelt/nyheter/2024/05/08/salto-rapport/>

Egge m. m.fl. (2008) Kriminalitetsforebygging blant barn og unge i storbyene. Samarbeidsrapport, NIBR og PHS. Hentet fra: <https://hdl.handle.net/20.500.12199/5691>

Folkehelseinstituttet, 2020. Alkoholbruk blant ungdom. Hentet fra: <https://www.fhi.no/le/alkohol/alkoholinorge/omsetning-og-bruk/alkoholbruk-blant-ungdom/?term=#utvikling-i-norsk-tenningsdriking>

Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Justis- og beredskapsdepartementet. Revisjon 2020. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/handlingsplan-mot-radikaliserings-og-voldelig-ekstremisme/id2711314/>

Justis- og beredskapsdepartementet. *Trygghet i hverdagen*. Handlingsplan mot 2025. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/trygghet-i-hverdagen.-handlingsplan-mot-2025/id2998346/>

Kommunal- og distriktsdepartementet St. meld. 28 (2022-2023) Gode bysamfunn med små skilnader. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20222023/id2990872/>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021). Veileder om barn og unge i plan og byggesak. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-om-barn-og-unge-i-plan-og-byggesak2/id2884442/>

KRÅD (2012) *Trygge nærmiljøer*. Håndbok om kriminalitetsforebygging og fysiske omgivelser. Lastet ned fra: <https://konfliktraadet.no/slt-modellen/tryggere-naermiljoer/>

Lørenskog kommune (2020) Handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner. <https://www.lorenskog.kommune.no/tjenester/helse-omsorg-og-sosiale-tjenester/vold-og-overgrep/vold-og-overgrepsteamet/>

Løvgren, M., Høgestøl, A. & Kotsadam, A. (2022). Nasjonal trygghetsundersøkelse 2020. NOVA Rapport 2/22. Oslo: NOVA, OsloMet. Hentet fra: <https://hdl.handle.net/11250/2869495>

NOU 2024:3 Felles innsats mot ekstremisme: Bedre vilkår for det forebyggende arbeidet på offentlig høring. [NOU 2024: 3 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

NOVA rapport 18/09 *Ung i Lørenskog* (2009) - <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/20.500.12199/4993>

Politivedtekter for Lørenskog kommune. (2023) Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2023-08-22-1348?q=politivedtekt%20%C3%B8renskog%20kommune>

Stian Lid, Monika Grønli Rosten, Jane Vibeke Dullum, Christer Hyggen, Patrick Lie Andersen (2022). Forebyggende tiltak mot Ungdomskriminalitet i Oslo kommune. Følgforskning og evaluering. NOVA Rapport 8/22 <https://hdl.handle.net/11250/3054910>

Strategidokument om forebygging i politiet. (2021-2025). I forkant av kriminaliteten. POD. <https://www.politiet.no/om-politiet/dokumenter-strategier-og-horinger/strategier-og-planer/#i-forkant-av-kriminalitetenkeeping-ahead-of-crime>

Strategi mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Politisk sak 2020-2024. Lørenskog kommune. https://innsyn.onacos.no/lorenskog/mote/pluss/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2019082962&

Ung i Oslo, 2023. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/3065089>

Veileder om kommune-politisamarbeid. (2023) KS og POD. <https://www.ks.no/fagomrader/samfunnsutvikling/samfunnplanlegging/veileder-om-kommune-politisamarbeid/>

Lørenskog
kommune

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00

postmottak@lorenskog.kommune.no

www.lorenskog.kommune.no